

muneskatteerne, som skulde hvile paa de faste Ejendomme, ikke blot paa Grundene, men tillige paa Bygningernes Værdi, saa lykkedes det dog ikke. Grunden hertil var Uoverensstemmelse mellem Tingene paa et enkelt Punkt, nemlig Spørgsmaalet om Esbjergs fremtidige Stilling ved Landstingsvalgene. I det første af Regeringen fremsatte Forslag om Handelspladsernes kommunale Styrelse var der indsat en Bestemmelse om, at Kommunen skulde vedblive at være Sognekommune med Hensyn til Landstingsvalgene, hvilken Bestemmelse blev tiltraadt af Landstinget. Da det private Lovforslag angaaende Esbjerg alene, efter at Lovforslaget om Handelspladsernes kommunale Styrelse havde været til Behandling, kom frem i Folketinget, var der indsat en Bestemmelse i modsat Retning, nemlig om, at Esbjerg skulde være Købstadkommune med Hensyn til Landstingsvalgene. Denne Bestemmelse fandt Landstinget ikke at kunne gaa ind paa, idet man mente, at denne Bestemmelse, for saa vidt den skulde have nogen Gyldighed, stred mod Grundlovens § 37, men for at gøre sit til at komme til Enighed, gik Landstinget ind paa, at Bestemmelsen holdtes uden for Lovforslaget, saaledes at det blev overladt til Administrationen og Landstinget selv i kommende Tilfælde at afgøre, hvorledes Grundlovens § 37 skulde forstaaes; men det vilde Folketinget ikke nøjes med, saa Lovforslaget faldt bort. Der fremkom saa i Slutningen af sidste Samling et nyt privat Lovforslag om at give Esbjerg Købstadret, et Lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget, men ikke naaede længere end til anden Behandling her i Tinget, hvilken Behandling dog ikke blev fuldført, idet Rigsdagssamlingen sluttedes forinden.

Med Hensyn til det her foreliggende Lovforslag om at oprette Esbjerg til Købstad, da maa det vistnok erkendes, at saavel Byens Størrelse og Indbyggerantal som dens Beliggenhed og Fremtidsmuligheder tale for, at den sættes i Række med Landets Købstæder, og da nu dertil kommer, at Esbjergs kommunale Repræsentation meget ønsker det og tillægger det Betydning, at Byen bliver Købstad, saa maa der vistnok siges at være meget, der taler for at gaa den Vej for at skaffe Esbjerg den Ordning af sine kommunale Forhold, navnlig Skatteforholdene, som den trænger til. Om det nu just er det heldigste Tidspunkt for Esbjerg at overgaa til at blive Købstad, kunde maaske være et Spørgsmaal; thi det er jo ingen Hemmelighed, at de økono-

miske Forhold derovre for Tiden ingenlunde ere gunstige, derom vidne tilstrækkelig de hyppige Konkurser, ligesom ogsaa den Omstændighed, at Folketallet i det sidste Aar ikke er tiltaget synderlig, kun med et Par Hundrede, medens det tidligere tiltog i tusindvis aarlig, viser, at Forholdene have forandret sig. Var det nu saaledes, at Esbjerg ikke paa anden Maade end ved at blive Købstad eller Handelsplads — om dette sidste maa Spørgsmaalet jo anses bortfaldet — kunde komme til en hensigtsmæssig kommunal Ordning, vilde det jo være noget andet, men det er ikke saaledes. Der vilde ikke være noget i Vejen for ved en særlig Lov at give Esbjerg en Ordning, som i alt væsentligt kan fyldestgøre, f. Eks. en Ordning i Overensstemmelse med det Lovudkast, som i 1896 blev udarbejdet i Indenrigsministeriet og sendt Sogneraadet, til Erklæring, og som Sogneraadet var tilfreds med. Naar nu alligevel den kommunale Repræsentation ønsker Kjøbstadret for Byen, uagtet det vil medføre betydelige Udgifter — c. 20,000 Kr. aarlig, — maa man jo antage, at der er betydelige indirekte Fordele forbundet dermed, som Byen bedst selv maa være i Stand til at vurdere. At Ribe Amtskommune, som det blev berørt af den foregaaende ærede Taler, ønsker, at Byen overgaa til Købstad, er naturligt, da den derved slipper for en betydelig Udgift aarlig, en Udgift, der, naar man ser hen til, at den ofres alene paa Esbjerg, maa siges ikke at være ringe. Det er blevet oplyst under Forhandlingen, at der ikke siden 1818 er blevet oprettet nogen ny Købstad her i Landet. Jeg kan hertil føje, at der i Midten af Halvtredserne var Spørgsmaal om at oprette Silkeborg til Købstad, idet et Lovforslag herom, støttet af Silkeborg Kommunalbestyrelse, blev fremsat for Rigsdagen. Men Folketinget forkastede det, uagtet ogsaa i det Tilfælde — jeg kan gerne sige naturligvis — Amtskommunen ogsaa ønskede det. Hvis Esbjerg nu oprettes til Købstad, vil det altsaa være noget usædvanligt, og jeg antager ogsaa, at der ikke ofte i Fremtiden vil blive Spørgsmaal om at oprette en Sognekommune til Købstadkommune, allerede af den Grund, at en Sognekommune vil betænke sig vel paa at paatage sig de Udgifter, som det vilde medføre. Noget andet er, om de bestaaende Handelspladser maatte overgaa til at blive Købstæder, som der har været Tale om i den allseneste Tid, det er jo noget, der ligger langt nærmere.